

WYDARZENIA

Wizyta gości z MKiDN

Ośrodek Kultury Morskiej był celem wizyty, jaką 8 sierpnia złożyli w NMM przedstawiciele Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego: Dyrektor Departamentu Współpracy z Zagranicą Urszula Ślęzak i Dyrektor Generalny Jacek Olbrycht. Obowiązki gospodarzy pełnili wicedyrektorzy NMM Maria Dyrka i Szymon Kulas, którzy krótko przedstawili historię budowy i utworzenia nowego oddziału. Po zwiedzeniu wystaw stałych i ekspozycji czasowej „21. Dekalog Solidarności” goście odwiedzili pomieszczenia Działu Konserwacji Muzealiów, gdzie zapoznali się z procesami konserwacji mokrego zabytkowego drewna archeologicznego, w tym elementów konstrukcyjnych wraków eksplorowanych przez Dział Badań Podwodnych NMM. Duże zainteresowanie gości wzbudził liofilizator – urządzenie do konserwacji mokrego drewna metodą wymrażania w próżni. Jest to innowacyjna metoda, którą stosują największe europejskie laboratoria przede wszystkim do konserwacji fragmentów wraków statków. Zakupione przez Muzeum ze środków norweskich urządzenie jest jednym z niewielu funkcjonujących w Europie liofilizatorów o takich wymiarach komory (długość 5 m, średnica 1 m).

NMM w konkursie EMYA

Prestiżowa nagroda Europejskiego Muzeum Roku (European Museum of the Year Award) przyznawana jest od 1977 roku przez międzynarodowe gremium muzeologów nowemu lub całkowicie odnowionemu muzeum. Konkurs, organizowany pod auspicjami Rady Europy, ma na celu zachęcenie muzeów do zmian, wyróżniając i promując te, które przyciągają zwiedzających wyjątkową atmosferą oraz kreatywnym podejściem do kwestii ekspozycji, interpretacji, edukacji i odpowiedzialności społecznej. Do najnowszej edycji konkursu – EMYA 2015 – nasze Muzeum zgłosiło Ośrodek Kultury Morskiej. Zgłoszenie przeszło pomyślnie weryfikację, a kolejnym etapem była wizyta jednego z jurorów konkursu. 28 sierpnia OKM odwiedziła prof. Sirje Helme, dyrektor Eesti Kunstimuseum (Estońskiego Muzeum Sztuki), która zapoznała się z ekspozycjami oraz pracą działów: Edukacji, Konserwacji i Badań Podwodnych. Rozstrzygnięcie konkursu przewidziane jest na styczeń 2015 r.

Prof. Sirje Helme z dyrektorem NMM dr. Jerzym Litwinem na wystawie „21. Dekalog Solidarności”. Fot. Bernadeta Galus

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Regaty na Zalewie Kurońskim

Jacek Bielecki przy sterze żakówki, w tle litewskie kureny. Fot. Maciej Flis

Dzięki zaproszeniu Litewskiego Muzeum Morskiego w Kłajpedzie, już po raz drugi NMM miało zaszczyt uczestniczyć w Złocie Tradycyjnych i Historycznych Łodzi w Nidzie nad Zalewem Kurońskim. W imprezie trwającej od 22 do 26 lipca nasze Muzeum reprezentowali Maciej Flis, Jacek Bielecki i Jakub Adamczak, którzy jednocześnie stanowili załogę żakówki – drewnianej repliki łodzi, zbudowanej w 2009 roku przez

pracowników NMM w Kątach Rybackich. W złocie udział wzięły także okazałe kureny z Muzeum Światowego Oceanu w Kaliningradzie i Litewskiego Muzeum Morskiego w Kłajpedzie, dwie prywatne jednostki z Litwy oraz łodzie ze Szwecji i Wielkiej Brytanii. Regaty zostały podzielone na dwie części. Pierwsza z nich polegała na jak najszybszym przepłynięciu odcinka Zalewu Kurońskiego z Nidy do Kłajpedy. Pokonanie dystansu o długości ok. 50 km zajęło uczestnikom dwa pełne dni. Mimo niekorzystnych warunków panujących na wodzie, silnego wiatru i wysokiej fali, załoga NMM nie tylko ukończyła regaty, ale także zdobyła wyróżnienie dla najdzielniejszej załogi. Po regatach, 26 lipca w Kłajpedzie odbyła się wielka parada, w której wzięło udział kilkanaście replik historycznych łodzi. Paradę połączono z prezentacją każdej z jednostek. Żakówka NMM wzbudzała spore zainteresowanie zgromadzonej wokół nabrzeża publiczności. Podziwiano jej niewielkie rozmiary i nietypową konstrukcję, która spotykana jest tylko na wodach Zalewu Wiślanego.

Hanse Sail w Rostoku

W ramach projektu „Morskie dziedzictwo kulturowe Polski i Norwegii” pracownicy NMM promowali tradycyjne techniki szkutnicze na festiwalu żeglarskim Hanse Sail w Rostoku, który odbył się w dniach 6–10 sierpnia. Hanse Sail to największy zlot tradycyjnych łodzi i statków muzealnych w Niemczech, a także ważna impreza wystawiennicza i targowa, która ma na celu wspieranie rozwoju europejskiej turystyki morskiej na Bałtyku oraz zachowanie wspólnego dziedzictwa morskiego. W tym roku w festiwalu wzięło udział ponad 200 historycznych jednostek, a stoiska odwiedziło około miliona gości. Połączone ekipy NMM oraz Hardanger Fartoversenter (norweskiego partnera projektu) demonstrowały w Rostoku sposoby łączenia klepek poszycia łodzi na zakładkę, techniki nitowania poszycia i przygotowywania klepek. Dużym zainteresowaniem gości festiwalu i niemieckich mediów cieszyły się także pokazy skręcania lin i budowania modelu drewnianej łodzi. Prezentowano też typową łódź norweską, tzw. *strandebarmar*, którą podczas festiwalu uroczystie zwodowano i ochrzczono mianem „Fjord”.

„Dar Pomorza” w złotych żaglowców

Złoty żaglowców, połączone z regatami, organizowane są od prawie 60 lat. Zapoczątkowane zostały przez brytyjskie stowarzyszenie Sail Training Association jako ważny element szkolenia żeglarskiego, umożliwiając nawiązywanie przyjaźni i poszerzanie horyzontów. Tegoroczny zlot, pod nazwą Operacja Żagle Gdynia, odbył się w dniach 15-18 sierpnia. Z tej okazji na pokładzie statku-muzeum „Dar Pomorza” otwarta została ekspozycja planszowa, przygotowana przez Marka Twardowskiego, zatytułowana „Dar Pomorza w złotych żaglowców”. Ekspozycja podkreśliła fakt, że „Dar”, jako statek szkolny Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni, był pierwszą polską jednostką, która – w 1972 roku – wzięła udział w tej imprezie, od razu wygrywając regaty. Dzięki temu zwycięstwu przyznano Polsce prawa zorganizowania zlotu dwa lata później: do Gdyni przypłynęło wówczas 57 statków i jachtów. Część jednostek, które wzięły udział w Operacji Żagle '74, przybyło do Gdyni także w tym roku. Wystawa, obok upamiętnienia pierwszego spotkania Polaków z flotyllą żaglowców, pokazała, jak przez lata polskie jednostki – „Dar Pomorza”, „Dar Młodzieży”, „Pogoria” i „Iskra” zapisały się w historii regat. Ekspozycja czynna była do końca sierpnia.

O Kaphornowcach na „Darze Pomorza”

16 sierpnia, podczas zorganizowanych na statku-muzeum „Dar Pomorza” uroczystości związanych z 40-leciem Bractwa Kaphornowców, otwarta została wystawa planszowa autorstwa Marka Twardowskiego i Bohdana Sienkiewicza. Obok informacji o przylądku Horn i uciążliwościach żeglugi na wodach wokół niego oraz o stowarzyszeniu polskich żeglarzy, którym udało się Horn opłynąć – Bractwie Kaphornowców, przedstawiono też statki i jachty biorące udział w tych wyprawach i kapitanów nimi dowodzących. Polską obecność na wodach wokół Hornu zapoczątkował w 1937 r. „Dar Pomorza” – dziś siedziba Bractwa Kaphornowców. Potem, od lat siedemdziesiątych, Horn okrążyły polskie jachty; duże żaglowce pod polską banderą pojawiły się na tym akwenie dopiero od 1988 r., gdy „Dar Młodzieży” przepłynął wokół Hornu podczas rejsu dokoła świata. Wystawa prezentowana była do końca sierpnia.

Wystawa-konkurs modeli

29 sierpnia uroczystym finałem zakończyła się XXI wystawa-konkurs modeli statków, okrętów, żaglowców, dioram i samolotów morskich, zorganizowana na statku-muzeum „Dar Pomorza” w Gdyni przez NMM i Ligę Obrony Kraju. W tym dniu odbyło się wręczenie dyplomów i nagród dla laureatów konkursu, wyłonionych spośród autorów 21 zaprezentowanych prac, wykonanych z drewna, metalu, wycinanek kartonowych i z gotowych zestawów plastikowych. W imprezie wzięli udział modelarze z Gdańska, Gdyni i Warszawy, przeszerzeni w klubach albo działający indywidualnie. Na uwagę zasługiwały mające duże walory artystyczne dioramy wykonane przez Katarzynę Manikowską z Gdańska oraz dioramy autorstwa Witolda Kosińskiego z Warszawy.

Kalendarz na 2015 rok

W przyszłym roku nasze Muzeum obchodzić będzie jubileusz 55-lecia. Z tej okazji wydany został kalendarz, którego motywem przewodnim są wizerunki statków – w malarstwie, modelarstwie i rzemiośle. Znalazły się w nim fotografie 14 zabytków z kilku różnych kolekcji NMM. Kalendarz trafił już do naszych muzealnych sklepów.

EDUKACJA

Nowy Program dla Rodzin

Po wakacjach Dział Edukacji NMM zaprasza do udziału w nowym Programie dla Rodzin. Będzie on pełen atrakcji i niespodzianek, a różnorodne tematy poszczególnych spotkań pozwolą na bliższe zapoznanie się z naszymi oddziałami, wysta-

wami i wybranymi eksponatami. Cykl zacznie się już 5 października, od gry miejskiej ze startem i metą pod Żurawiem, w kolejnych miesiącach przewidywane są m.in. „szkoła przetrwania” na bezludnej wyspie, poznanie wierzeń afrykańskiego ludu Aszanti, przejście labiryntem wewnątrz „Sołdka” i „psia wachta” na żaglowcu. Nowością jest możliwość zakupu całorocznych karnetów na osiem spotkań – karnet jest bardziej korzystny finansowo niż zwykły bilet rodzinny, a jego posiadacze mają gwarancję, że poznają wszystkie tajemnice i ciekawostki muzealne, przewidziane w cyklu. Chętnych do udziału w rodzinnych zajęciach prosimy o kontakt z Działem Edukacji, a szczegółowy program zajęć znajduje się na naszej stronie internetowej.

NASI PRZYJACIELE

Obchody Światowego Dnia Latarnictwa

Romuald Łozicki znów spogląda ze swojej latarni.
Fot. Grażyna Sadłoń

Stefana Stankiewicza, Andrzeja Stypułkowskiego, Zbigniewa Świerca i Marka Wróbla. W Stilo natomiast dokonano odsłonięcia popiersia upamiętniającego Romualda Łozickiego, kierownika latarni Stilo, który dwa lata temu odszedł na „wieczną wachtę”. W ten sposób TP NMM, wspólnie z Urzędem Morskim w Gdyni, postanowiło zwrócić uwagę na odchodzący powoli w niepamięć, niezwykle zawód latarnika (wcześniej uczczono tak Leona Wzorka, kierownika latarni Rozewie). Odsłonięcia płaskorzeźby dokonali członkowie rodziny Romualda Łozickiego oraz dyrektor UM dr Andrzej Królikowski i prezes TP NMM dr Fryderyk Tomala. Apoloniusz Łysejko przytoczył wspomnienia o bohaterze uroczystości – który przejął obowiązki po swoim ojcu, opiekującym się latarnią w Stilo przez 33 lata – a znany był z sumienności, poczucia humoru i tubalnego głosu, jakim opowiadał turystom o historii latarni i zawodzie latarnika. W uroczystości udział wzięli zaproszeni goście, licznie przybyli turyści i członkowie Towarzystwa.

Migawka z wakacji

Miniaturowy Żuraw w Ostrawie. Fot. Martin Tomásek

Do pozdrowień z wakacji, jakie otrzymaliśmy od jednego z naszych przyjaciół, dołączone zostało zdjęcie gdańskiego Żurawia, wykonane w... czeskiej Ostrawie. Okazuje się, że w tamtejszym Parku Miniatur Mini Uni, wśród 30 najciekawszych budowli z całej Europy, znalazł się także nadmotławski dźwig portowy, wykonany w skali 1:25.